

Autorka: Małgorzata Kacprzykowska

ETYKA W GIMNAZJUM

Temat (3): Dlaczego powinienem być moralny?

Cele lekcji:

- uzmysłowienie potrzeby istnienia instytucji, praktyk i reguł moralnych,
- doskonalenie umiejętności interpretowania twierdzeń etycznych.

Normy wymagań

Uczeń:

- zna funkcję moralności,
- wypowiada się twórczo na temat powinności moralnych,
- rozumie problem odpowiedzialności moralnej,
- formułuje, porządkuje i wartościuje argumenty uzasadniające stanowisko własne lub cudze.

Metody: pogadanka, pytań i odpowiedzi, interpretowanie twierdzeń, dyskusja.

Kluczowe pojęcia: odpowiedzialność moralna.

Czas trwania: 45 minut.

Przedmiot: godzina wychowawcza, religia, etyka, filozofia.

Przebieg lekcji:

1. Lekcja ma charakter podsumowujący dotychczasowe rozważania.

Nauczyciel zadaje pytania: Dlaczego człowiek powinien czynić to, co, mówiąc językiem moralnym, jest rzeczą słuszną uczynić? Dlaczego w ogóle powinienem być moralny? Rozpoczyna lekcję od sprowokowania dyskusji.

2. Swobodne wnioski uczniów zostają zapisane na tablicy. Należy pamiętać, aby wypowiedzi interlokutorów były poparte argumentacją.

3. Pytanie: jaka jest racja istnienia instytucji, praktyk i reguł moralnych? Powinno to naprowadzić uczniów na wniosek, że ludzie mają wiele różnorodnych i często konfliktowych potrzeb i pragnień. Jeżeli nadto uwzględnimy fakt, że każdy z nas aktywnie dąży do zaspokojenia swoich potrzeb, to jasne jest, że konflikt staje się nieunikniony. Kiedy zaś dojdzie do konfliktu, dobrze jest, gdy istnieje jakaś społecznie akceptowana instytucja, bardziej przenikająca życie społeczne i bardziej wszechobecna niż prawo, dzięki której można rozstrzygać owe nieuniknione konflikty ludzkie.

4. Uwzględniając wcześniejsze wypowiedzi uczniów, prowadzący uogólnia odpowiedź na pytanie zawarte w temacie. **Uczniowie zapisują w zeszycie:**

ISTNIENIE REGUŁ MORALNYCH:

- a) stanowi pewien system kontroli społecznej, której podstawową funkcją jest przede wszystkim sprawiedliwe godzenie sprzecznych i konfliktowych pragnień, potrzeb i zamierzeń ludzkich w taki sposób, aby nie tylko umożliwić i uczynić znośnym życie społeczne, lecz także w możliwie największym stopniu przyczynić się do zmniejszenia ludzkiego nieszczęścia i cierpienia;
- b) wpływa na postępowanie ludzi;
- c) godzi i harmonizuje sprzeczne dążenia i konfliktowe potrzeby w taki sposób, aby uczynić nasze życie znośnym;
- d) za pomocą praktyk i reguł moralnych działamy stanowczo i zdecydowanie, gdy podejmujemy decyzję moralną;
- e) pozwala wypełnić obowiązki właściwe naszej pozycji czy też roli społecznej.

5. **Dalsze rozważania zmierzają do wspólnej interpretacji twierdzeń Kaia Nielsena, które uczniowie zapisują w zeszycie.**

- a) W przypadku takich ludzi, jacy obecnie istnieją i jacy zapewne będą istnieć w przyszłości, wraz z określonym rodzajem potrzeb, osobowości i pragnień, rezygnacja z postępowania moralnego będzie prowadziła do nieszczęścia.
- b) Istnieją zdecydowanie dobre racje, ujmując rzecz z punktu widzenia całego społeczeństwa, iż powinniśmy przyznać absolutną wyższość moralnym systemom kontroli społecznej.

6. **Lekcję mogą zakończyć swobodne wypowiedzi uczniów na temat odpowiedzialności moralnej.** Należy przy tym wskazać, że ODPOWIEDZIALNOŚĆ MORALNA TO:

- a) wiedza na temat tego, co jest dobrze robić, a co źle;
- b) obowiązek przewidywania skutków własnych działań;
- c) bycie wrażliwym moralnie;
- d) pragnienie postępowania dobrze.

7. **Wspólne tworzenie zasad moralnych, które powinny obowiązywać w grupie rówieśniczej,** pomoże uczniom odpowiedzieć na pytanie zawarte w temacie.